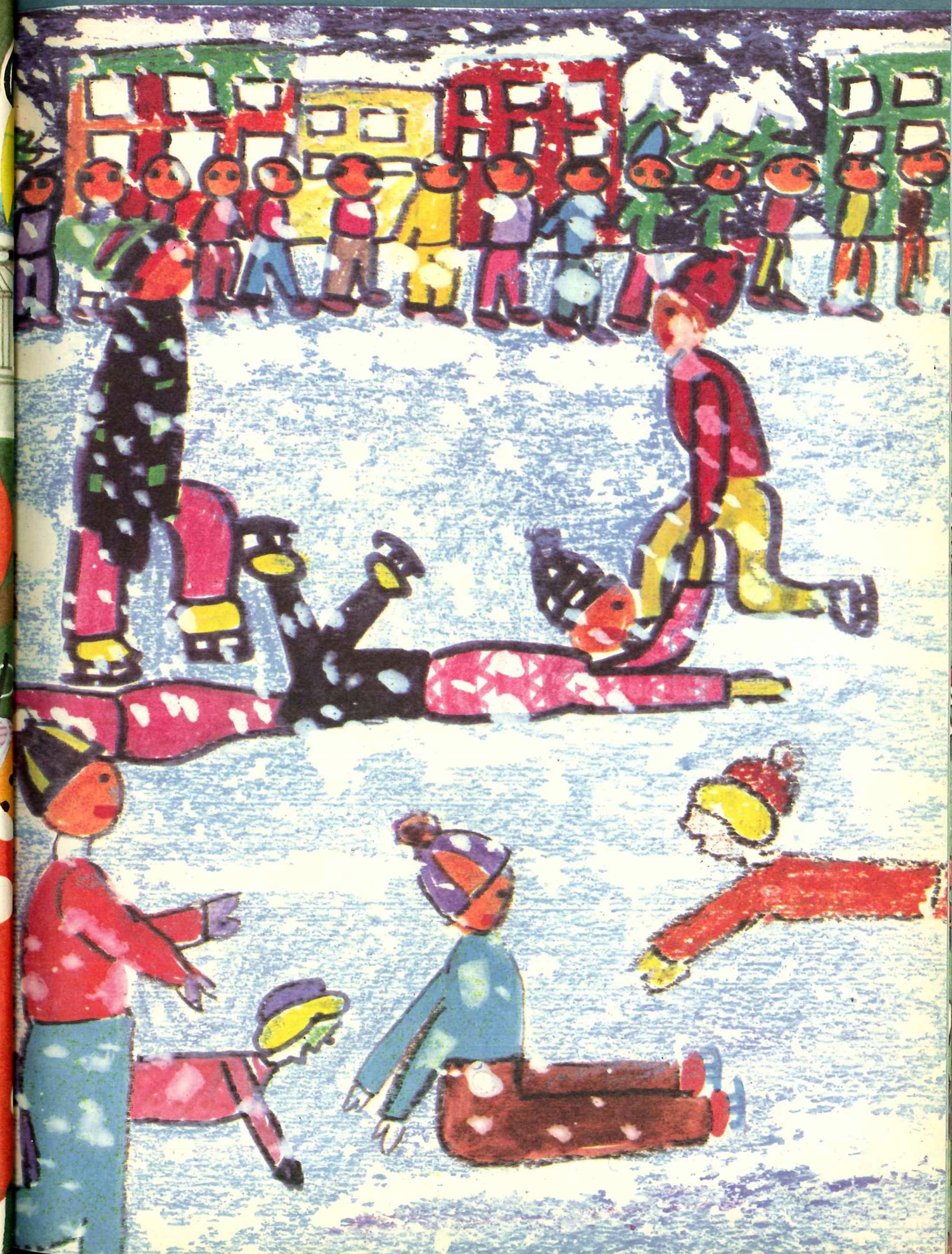
1977. FEBRUÁR

kisdobos

Konczek József

Február

Őzike fut tova.
Lendül a gally.
Csillog az ég pora.
Hózivatar
zúdul az ágról.
Nyomd meg a gombot!
Told meg a szánkót,
s repülünk a dombról.
Úgy szállunk mint ez a
jókedvű szél,
mint a rakéta
a Tejút felé.
Űrhajósok lettünk,
felmegyünk az égbe,
Anyunak e nagy-nagy tettről
tudnia kéne.
Nem jövünk onnan
vissza csak holnap.
Óriási hógolyónak
lehozom a Holdat.

Káldi János versei

Tél

Jégszekéren jön a tél,
fű, fa, virág elalél —

Nem rázza a hegy alatt
csengettyűjét a patak.

Nevet a szél: „He-he-he!"
Deres az ég levele.

Éjjel-nappal sír az ág:
„Nincs már levél, nincs kabát!"

A sírásra csönd felel —
táncol a sok hópehely.

Korcsolyázás

Bokron, fákon hó-csoda,
siklik a gyors korcsolya.

Repül, suhan a jégen,
akárcsak a mesében.

Ír egy nagy-nagy kereket,
vagy ibolyalevelet.

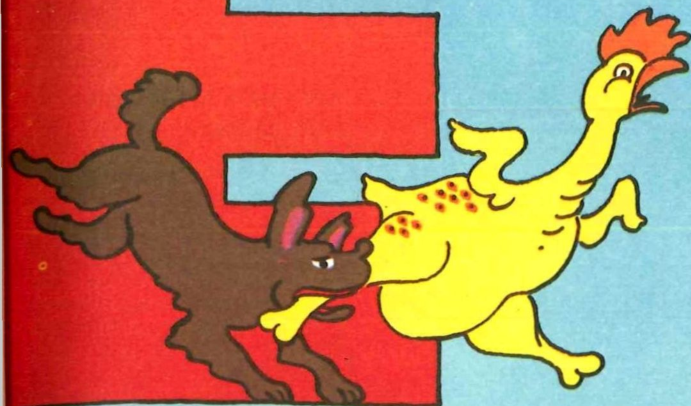
Néha-néha kiflit ír,
csupa rajz a jég-papír.

Az is van rajt: üzenet,
olvassák a gyerekek:

„Sebaj, ha a föld havas,
eljön majd a szép tavasz!"

Előbb a tánc, azután a lakoma

Széki népmese

Volt egyszer egy szegényember. Annyi gyermeke volt, mint a rosta lyuka, még eggyel több. Nem is volt semmije, csak egy kis háza, de abból is ki kellett költözzön, mert egy gazda úgy felkamatoztatta két véka kukoricáért, hogy ki kellett menjen belőle. Elment bújdosni. Találkozott az erdőben egy öregemberrel. Kérdezi a szegényembertől, hogy hová megyen? Ő biza elpanaszolja, hogy járt a gazdával.

– Van egy kis házam s abból is hajt ki két véka kukoricáér.

– Ne búsulj, te szegényember, adok neked egy hegedűt. Mikor azt húzod, a gazda muszáj, hogy táncoljon.

Elvette a szegényember a hegedűt, de azt mondja az öregnek, hogy ő olyan éhes, hogy haza se tud menni evvel a hegedűvel. Akkor az öregember adott neki egy asztalt.

– Mikor mit parancsolsz, az lesz rajta.

Az ember ráütött az asztalra s parancsolta:

– Puliszkát és fuszujkát!

Mikor már jóllakott, indult is hazafelé. Otthon a gazda már kihajtotta a házból a feleségit s tizennégy gyermekit.

– Na, te gazda, táncolj! – s húzta a hegedűt a szegényember.

Táncolt a gazda, táncolt, táncolt. Ki volt már fáradva. Amíg a szegényember bírta, húzta, mind táncolt a gazda. Amíg a szegényember nyugodt, elfutott a hivatalhoz, hogy van egy ember, amelyik el nem hagyja, hogy hegedüljön. A szegényember utánament a hivatalba is, s húzta a hegedűt.

– Táncolj, gazda!

A gazda a hivatalban is rákezdte a táncot s kiabált:

– Megmondtam, hogy ne hagyják, megmondtam, hogy ne hagyják!

A hivatalnokok már megunták, hogy a szegényember furt hegedül, ráparancsoltak, hogy takarodják el onnét.

– Táncoljatok tük is! – parancsolta a szegényember. Neki az egész hivatal! Lerakták a tentát, pennát, táncoltak, hogy verték le a helyet.

Meghallották a csendőrök, hogy mi van a hivatalban.

– Takarodj el innen, te szegényember!

De a szegényember:

– Táncoljatok tük is! – s már táncoltak a csendőrök is.

Hírt adtak az asszonyok más faluba a csendőrségnek. Jöttek más faluból a csendőrök, hogy hajtsák el a szegényembert.

– Táncoljatok tük is!

Már teli volt az egész piac néppel, mind táncoltak. Kiszállott egy ezred. A szegényember azt mondta:

– Táncoljon, ki mifélét tud, a maga tanulmánya szerint.

Hírt adtak a királynak is, hogy mi van az országban.

– Táncoljon a király is! – parancsolta a szegényember.

Táncolt a király is. A királykisasszony hírt adott egy másik királynak. Jött seregestől. Tele volt még a határ is. Felszólította a szegényembert, hogy kössenek békességet. A két király a koronáját a lábához tette s az országát mind a kettő neki adta.

Megvolt a békesség, félbemaradt a tánc. De már olyan éhesek voltak, hogy azt mondták a szegényembernek, már most lássa el őket. A szegényember elővette az asztalt, ráütött s azt mondta:

– Puliszkát, és fuszujkát!

Nekifogtak az evésnek. Volt egyiknek-másiknak bajusza, szakálla. Az úgy megrakódott tört fuszujkával, hogy egyik kezével markolta a puliszkát, másik kezével kereste a száját. A kicsi asztal gyúrta a sok fuszujkát. Akik elöl voltak, jól jártak, de akik hátul voltak, nem érték el a fazekat. A hátulsók belelökték a királyokat a fuszujkába. Nem tudtak kiabálni, mind a kettő beléfulladt. De nem törődtek vele, mind közelebb húzódtak a fazékhoz, hogy jóllakjanak.

Ettek, ittak, ami volt, mindenkinek kedve volt...

Nagy Olga gyűjtése és feldolgozása

Aprócska móka

Kapálgatott a kertben a menyecske. S a kukoricatábla mellett a gyepűben legelt a kecske. Egy kicsit odábbacska bogarászgatott, egerészgetett a macska. Fülelt, szimatolt, mozgatta bajszát, lopva lopta a bársonyos füvön mind előbbre karmokat rejtő puha talpát.

Szóval végezte mindenki a maga dolgát.

De ekkor egy szöcske egyenest a macska bajszára szökkent. Erre a macska ijedtében akkorát, de akkorát pattant, hogy a kecske hátára huppant. Ettől a kecske megbokrosodott, s fordultában a menyecskének futott, majdnem hogy feldöntötte.

Kárpálódott a menyecske és emelte már a kapanyelet, hogy a kecskére húzzon. De a kecske már a macskát űzte, kergette. A macska sem volt rest, feliszkolt az első szilvafára. De annak is a legfelső ágára! Felcsörrent az ágról a mindig ott leskelő szarka, s már széltében-hosszában híresztelte, hogy egy aprócska szöcske a macskát, a macska a kecskét, a kecske a menyecskét mennyire megijesztette.

Volt egysz
egy varga

Volt egyszer egy varga,
csak az nem volt, sajna,
miből rámás csizmát
varrt volna a varga.

Volt egy görbe tűje,
abba cérna fűzve,
sodrott, szurkos cérna
volt fűzve a tűbe.

Éles kése, metsző,
kalapácsa kettő,
háromlábú széke,
mindenkinek tetsző.

Szegző s varró árja,
kaptafa és sámfa,
kicsi nagy, egyszóval
mindenféle lábra.

Térdig érő asztal,
tele ezzel, azzal:
jófajta csirizzel,
suvickkal, ragaccsal.

Bőrkötënye s kajla
pödrött végű bajsza,
mindene volt, mitől
varga lesz a varga.

Csupán bőrje s talpja
nem volt neki, sajna,
márpedig anélkül
nem varga a varga.

S hiába lett volna
bőrje no meg talpja,
ha nem volt akinek
rámás csizmát varrna.

Gondolt egyet s tett az
egészre egy foltot,
kidobta a csirizt
s becsukta a boltot.

Farsangi népszokások

Gyárfás Endre

Vida Győző rajzai

Farsang táján fel-fellángol
az a fura régi trónviszály:
vagdalózik pallosával
Cibere vajda, Konc király.
Vízkeresztkor Konc király győz,
Cibere vajdát megveri,
Húshagyókor Cibere állja,
s annak, aki a kopogóst járta,
marad az éhkopp. Nyelheti.

Maszkát ölt ma apraja-nagyja,
szekéren járnak erre meg arra,
indul a bárgyú,
malacpofájú,
kosfejű, bakfejű,
oroszlánszájú,
agyaras, madaras,
kalapos, szamaras...
minden házba beköszönt.
Győzze csak a háznak népe
felaggatni kéményébe
a jókívánságözönt!

Vidor Miklós

A róka kiéhezetten, csapzottan, elcsigázva érkezett meg a patakon túli erdőbe. Bordái átütöttek fakóvörös bundáján, ahogy körülkémlelt, kékeszöld szeme űzötten villogott. Gyanakvón fölmeredő, hegyes fülén — a balon — jókora hasadás őrizte a nyomát legutolsó kalandjának. Hú, micsoda komondor volt! Ha csak eszébe jut, elfogja a reszketés, nem mer elaludni itt a párnás avaron, álmában is érzi a véknyán annak a behemót szörnyetegnek a sütő-fújtató lihegését!

Egyszerre meghallotta feje fölött a cserregő szarka kiáltását:

— Idegen a fák közt!

Tessék, már küldik a jelentést! Fut a hír tovább, viszi a rigó, a mókus, sötétedés után meg a kigyúló szemű, félelmes bagoly. Ej, bánja is ő! Holnap majd bemutatkozik nekik, akkor nem lesz többé idegen. Azzal befúrta magát egy bokor tövébe s mellső lábára ejtette fejét.

— Szegény vándor vagyok — mondta reggel a körébe gyülekezőknek. Hosszú képén böjtös szomorúság, szemében megszelídült bánat. Fájdalmasat sóhajtott. Nincs megindítóbb történet a tulajdon balsorsunknál. El-elakadva mondta a magáét: számkivetetten, hegyen-völgyön át, messze kerülve az országutakat, amerre a puskás emberek járnak, de még a hozzájuk pártolt vérengző kutyáktól is riadozva, majd a lelke szakadt, mire ideért a fák békés sűrűjébe.

— De hát honnét jössz? — kérdezte tétován a fiatal őz.

A róka elejtette fejét, hangját elszűkítette a bánat:

— Túl a barna dombokon volt egy másik erdő... ott születtem valamikor. — Mancsával eltörölte kibuggyanó könnyét. — Hová lett az a boldog tölgyes? Hol van már szegény anyám, testvéreim...? Egyedül maradtam megint mindjük közül... tán jobb, ha én is velük pusztulok!

A nyúl, a sün, a magasból hallgatózó két mókus közelebb húzódott, némán unszolta, árulja el, mi történt velük.

— Előbb a nagy körvadászat... ropogtak a puskák, csak úgy füstöltek a golyók mindenfelől... — sóhajtotta fájdalmasan a róka. — S aki túlélte, földönfutóvá tették a favágók. Kiirtották az erdőt egy szálig, aztán leúsztatták az összekötözött törzseket a széles folyón... Nincs már sehol az én szülőházám...

Többet nem is igen kellett mesélnie. Az erdőbeliek körülfogták, vigasztalták, s végül elhatározódott, hogy befogadják maguk közé. A farkas ugyan nehezen állt rá, emlékezett még egy-két híres históriára gyerekkorából, de épp sem a holló, sem a gólya nem volt kéznél, hogy tanúul hívja őket. Hát csak hümmögött az őz meg a nyúl nagylelkű ajánlatára: jó, jó, ő nem akar a róka boldogulásának elrontója lenni, de ha aztán megbánnák, magukra vessenek.

A róka olyan mélyet sóhajtott, még a gyomra is belekordult. Aztán odalépett a farkashoz:

— Megboldogult nagybátyád a mi erdőnkben... néhai honfitársam, aki a vadászok golyójától esett el... igen, ha ő hallotta volna, hogyan beszéltél az előbb... — s a gyásztól egy hosszú percre elakadt a szava. — Nem ismertem nála derekabb, tisztább szívű farkast! Bátor volt és önfeláldozó, testvérként szerette mindenki... abban a másik erdőben! Kicsi koromban, tapasztalatlan kölyökként csapdába léptem... ő mentett meg... aztán hazavitt, a fiai közt nevelt föl, megosztotta köztünk az eleséget. Akkor bocsátott csak el odújából, mikor begyógyult a lábam!

A szelíd mókusok a fa tetején elandalodva hallgatták, még egy félmarék makkot is lehajítottak a szegény sorsüldözöttnek. A farkas meg zavartan krákogott, maga sem tudta, mit válaszoljon. Ugyan ki örül neki, ha megszégyenítik, s a más érdemét vágják a fejéhez!

Az ebédet már a farkas tanyáján költötte el a kikoplalt róka. Ő ült a házigazda jobbján, az meg két tappanccsal tolta elé a kövér falatokat, s mikor a saját kölykei kaptak volna utánuk, rendreutasítóan rájuk mordult.

Végre belakhatott a róka. Azzal sem igen törődött, hogy a lakoma után vendéglátóját félrevonja a párja.

— Miféle nagybátyádról locsogott ez a vörösképű? — kérdezte.

A farkas beleásított az asszony képébe:

— A fene tudja, az egész világ tele van rokonokkal!

— De azt csak tudod, hol élt!

— Hát a másik erdőben... amarra túl...

— Csak ismerted!

— Nem elég, ha ő ismert engem?... Különben is rég lepuffantották! Hagyj aludni!

Farkasék konyháján hamar kigömbölyödött a róka, már nem lehetett volna muzsikálni a bordáin. Inkább a farkaskölykök váltak mellette napról napra nyúzottabbá, míg az anyjuk meg nem sokallotta

másik erdő

— Hallod-e, most már összeszedhetted magad, eredj, szerezd meg a mindennapidat, ne élősködj rajtunk tovább!

— Ez hát a híres vendégszeretet? — nyüszítette sértetten a kiebrudalt róka. — Bezzeg a másik erdőben, a miénkben... — s eltűnt a tanyáról, hogy hírül adja a többieknek, hogyan bántak vele.

Volt, aki együtt szörnyűlködött vele, más a vállát vonogatta, de a medve belemondta a kárvallott hosszú képébe:

— Ami igaz, az igaz... most már nem vagy olyan vánnyadt, meghajszolt koldus, mint amikor megérkeztél, ne várd mástól, hogy jóltartson!

A róka kétlábra emelkedett fölháborodásában. Most látszott csak, hogy a kihizlaltságtól félreáll a hasa. Rápaskolt:

— Így vágjak neki? Hiszen minden nyomorult mezei egér elfut előlem, mielőtt a közelébe érnék!

— Akkor meg fogyj le és jelentkezz a nyúlnál futóedzésre! — förmedt rá dühösen a medve, mielőtt még őhozzá kvártélyozná be magát ez a feneketlen étvágyú ingyenélő, hogy kiegye a keservesen összegyűjtött éléstárából.

— Hová kerültem? — jajdult föl a róka. Ott állt fölágaskodva, a feje meg a hosszúkás, vékony orra volt csak a régi. — Tönkretettek! Most meg senki sem akar tudni rólam! — s letottyant ismét, húzta a pocakját. És keservesen sóhajtozta vissza a másik erdőt, ahol a világra jött, s ahol a jóságos, öreg barnamedve délutánonként uzsonnát rendezett a szűkölködőknek málnából, szamócából, feketeribizkéből...

A medve rálegyintett, faképnél hagyta, úgy dörmögte maga elé:

— Mire jutna a világ, ha mindenki a bolond atyafisága után menne... Bánom is én azt a vén eszelőst, aki naplopók bendőjét tömte! Neki meg puskagolyó jutott a végén!

Az őz elszégyellte magát, s hogy megmentse az erdő jóhírét, meghívta a rókát:

— Én ugyan hússal nem traktálhatlak, de ha beéred friss, finom fűvel, zsenge hajtással, megosztom veled...

— Egy kis káposztalevél, torzsa nálam is akad a kertekből... — makogta szemérmesen a nyúl.

Elképedve csapta össze mancsát a róka:

— Hát miféle erdő ez, ahol káposztatorzsával meg száraz fűvel kínálgatják a vendéget pecsenye helyett? Hiába, akinek egyszer elveszett a szülőföldje, éhkoppon tengődhetik a világban! Nincs már nékem édes hazám, se betevő falatom... Legalább egy pár tojást szerezne nekem valaki a szomszéd tanyáról, ha már a csibehúsról álmodnom is tilos... — s erre keservesen vonítani kezdett, mert a komondor jutott eszébe ismét, amelyik elől idáig iszkolt, mikor pedig alig három lépésnyire volt már a tyúkketrectől...

Nem sokáig volt már maradása ezután az erdőben. Olyan madárra nem akadt, amelyiktől sikerült volna tojást kikönyörögnie, s mikor majd egy heti koplalás után megfeledkezett az illendőségről, s a derék nyúl legkisebbik fiát úgy kellett kiszedni a körme közül, végképp kitelt a becsülete.

Igaz, addigra a hasa is lelappadt, megintcsak olyan keszeg országúti vándorformájúra fogyott, mint amikor beosont az erdőbe.

— Fel is út, le is út! — mondták ki a verdiktet fölötte. A mordképű farkas sértetten bólogatott: ő megmondta előre. A vaddisznó még az agyarát is megmutatta neki, ha nem értene a szóból.

Legfőbb pártfogóit elvesztette: a nyúl el se jött a tárgyalásra, a mókusoktól pedig megvonták a szót. Jobb, ha a fák tetején gyakorolják a haskelepet s nem beszélnek bele az okosabbak dolgába.

Egyedül az ártatlan őz indult utána az erdőszél felé tartó rókának, igaz, ő is megbízásból: ellenőriznie kellett, valóban eltakarodik-e közülük. Egy darabig tisztes távolból követte, aztán odaügetett mellé. Némi rosszallás volt a hangjában:

— Mért nem becsülted meg magadat?

A róka szomorúan nézte. Nem maga miatt volt most az egyszer szomorú, de mindig elkedvetlenítette, ha a megértés ekkora ostobasággal párosult.

— Mit sajnáljak rajta? Nem volt nekem való hely! — felelte.

— És most? Mi lesz veled?

Már a legutolsó fáknál jártak. A róka véknyan elmosolyodott: túl az országúton van egy másik erdő... ahol minden más, mint náluk... szeretik a vendéget, ellátják, kényeztetik...

Az őz elcsodálkozott:

— De ha megkérdik, mért hagytad akkor ott...?

A róka komisz fintort vágott felé, fölszikrázott kékeszöld szeme:

— Azért, mert ilyen hiszékeny szamarak laknak benne, mint te! — rikoltotta és nekiiramodott az ismeretlen messzeségnek.

Horváth Mária rajza

A NAGY METEOROLÓGUS

Marék Veronika jelenete

Szereplők:
A Tüskevár őrs tagjai és az őrsvezető, Laci.

A helyszín:
Csabáék ablaka előtt, a kertben.

Csaba:
(Kinéz a ház ablakán) Felhőzet nincs. Gyenge déli szél fúj, a hőmérséklet árnyékban tizenkét fok. Kisdobos-összejövetelre a legkellemesebb az az idő. Még senki nincs itt! *(Kijön a házból. Megjönnek a többiek is)*

Mind:
Szervusztok, szervusz. Szia! Szervusz, Laci.

Laci:
Tüskevár őrs, figyelem. Holnap kirándulunk!

Mind:
Jaj, de jó!

Ági:
Először is azt beszéljük meg, hogy mit vegyünk fel.

Peti:
Nem, nem! Az a végére való. Először azt beszéljük meg, hogy hova megyünk.

Laci:
Menjünk föl a Rókarántó dombra, hóvirágot keresni.

Peti:
Az jó lesz. A Rókarántón tudok egy helyet, ahol sok a hóvirág.

Laci:
Én is tudok egyet.

Kati:
És én milyen jót tudok!

Laci:
Remélem, nem ugyanazt a helyet fogjuk mind a heten megrohanni. Mondjuk, találok egy hóvirágot. Nicsak, itt a hóvirág!

Peti:
Itt a hóvirág! *(Peti Laci hátára ugrik)*

Csaba:
Itt a hóvirág! *(Csaba Petire ugrik)*

Kati:
Itt van! *(Kati Csabára ugrik)*

Mari:
Itt is van! *(Katira ugrik)*

Ági:
Itt a sok-sok hóvirág! Hohohohóóóóóvirág! *(Mindnyájan összegabalyodnak, aztán lassan feltápászkodnak)*

Laci:
Remélem, nem így lesz. Folytassuk a beszélgetést. Ennivalót vigyünk?

Mind:
Vigyünk! Persze hogy vigyünk!

Laci:
A Tüskevár őrs egységesen határozott.

Ági:
De mit vegyünk fel?

Peti:
Oldalzsákot.

Ági:
Peti! Ruháról van szó!

Kati:
Arról van szó, hogy télikabátban jöjjünk vagy dzsekiben?

Peti:
Dzsekiben!

Mari:
Télikabátban!

Csaba:
Dzsekiben!

Kati:
Télikabátban.

Ági:
Dzsekiben, dzsekiben, dzsekiben! Van egy szép új dzsekim.

Laci:
Csend! A ruha attól függ, hogy milyen idő lesz. Halljuk az őrs meteorológusát. Csaba!

Csaba:
Khm. Március van, tehát lehet hideg is, meg meleg is.

Ági:
Hű, de okos!

Csaba:
Megnyálazom az ujjamat és feltartom. A szél délről fúj, tehát meleg lesz. Ha azonban befelhősödik az égbolt, s a felhők nem engedik érvényesülni a nap melegítő sugarait, akkor esetleg hideg lesz.

Kati:
Nem lettem okosabb.

Csaba:
Nem is leszel, mert nem mondom tovább.

Kati:
Abba is hagyhatod, te levelibéka.

Laci:
Mondd tovább, ne törődj vele.

Csaba:
(Mérges) A kutyák sokat ugatnak, ezért lehet, hogy hófúvás lesz. De mivel a verebek keveset csiripelnek, inkább az a valószínű, hogy trópusi hőség lesz.

Mind:
Összevissza beszélsz! Hagyd abba! Ez már butaság!

Laci:
Csaba! Okosabbat nem tudsz mondani?

Csaba:
De tudok. Holnap reggel mindenki kinéz az ablakon, és úgy öltözik fel, ahogy jónak látja.

Kati:
Nagyokos! Ezzel kellett volna kezdeni!

Laci:
Ne Csabát szidjátok. Ti veszekedtetek a télikabáton meg a dzsekin.

Csaba:
Gyerekek, nekem haza kell mennem. Hánykor találkozunk?

Laci:
Holnap reggel hétkor itt, a házatok előtt. Jó?

Csaba:
Jó. Szervusztok. *(Bemegy a házba)*

Kati:
Szervusz, levelibéka!

Ági:
Én is megyek. Szervusztok! *(Elmegy)*

Kati:
Nézzünk ki az ablakon? Egyszerű. Ha minden vizes, esik. Ha minden fehér, havazik. De ha az ember valami furcsát lát? Valami különöset... Mondjuk egy... Pszt. Van egy jó ötletem. Meglepjük a nagy meteorológust. Gyere, Laci! Gyertek, gyertek! *(Kiszaladnak)*
(Éjszaka van: feljön a Hold, majd a Nap. Reggel van. A gyerekek csendben belopakodnak: egy nagy hóembert hoznak. Felállítják az ablak előtt, aztán elbújnak és leskelődnek. Csaba kinyitja az ablakot és kinéz)

Csaba:
Nicsak! Egy hóember! Ez aztán furcsa! Egy hóember! *(Becsukja az ablakot)*

Kati:
Csodálkozott a meteorológus! Hihihi...

Csaba:
(Kijön a házból. Hatalmas télikabát van rajta, kucsma, hosszú sál és hatalmas kesztyűk. A gyerekek nevetve előugranak)

Mind:
Jó reggelt, nagyokos! Kinéztél az ablakon? Havazott, bizony, havazott! Jól felöltöztél? Nem fogsz megfázni?

Kati:
Kééééépzeld! Éjszaka hóemberek hullottak az égből.

Laci:
Nagyon felöltöztél, meteorológus.

Kati:
Ekkorát még egy levelibéka sem tévedne!

Csaba:
Hm... Igen... Kicsit felöltöztem. Akkor hát... levetkőzöm. *(Leveszi a télikabátot: alatta dzseki van és oldaltáska, épp úgy, mint a többieken. A gyerekek meglepődnek)*

Laci:
Te... te tudtad, hogy meleg van?

Csaba:
Persze hogy tudtam. Kinéztem az ablakon. Megláttam a hóembert, de havat nem láttam sehol. Még a kerítés északi oldalán sem, pedig ott mindig megmarad. Aztán... van az ablakomon egy hőmérő is.

Kati:
És a macskátok kettőt nyávogott.

Csaba:
Ne bosszants már, Kati. Nagyon jól sikerült ez a hóember. Egy lepedő, alatta meg hullámpapír. Ügyes. *(Megnézi a hóembert, aztán elfordul. A hóember megmozdul, és Csaba után totyog. Csaba egy ideig nem veszi észre, aztán megfordul — és most ő ijedt meg. Szaladni kezd, a hóember üget utána)* Jaj! Ez mozog! Segítség! Laci! Kati! Hova fussak? *(Összeütköznek, mindketten felborulnak. A hóemberlepedő alól Ági bújik elő)*

Ági:
Szervusz, Csabi.

Csaba:
Sze-szervusz. Ági. Hű, de megijedtem tőled.

Ági:
Segíts, vedd le rólam ezt a lepedőt. *(Csaba segít neki)*

Kati:
Csaba! Ilyen hóember nincs a meteorológiában, ugye?

Csaba:
Nincs, nincs. De az benne van, hogy aki nem megy korán reggel hóvirágot szedni, az nem talál egy szálat sem.

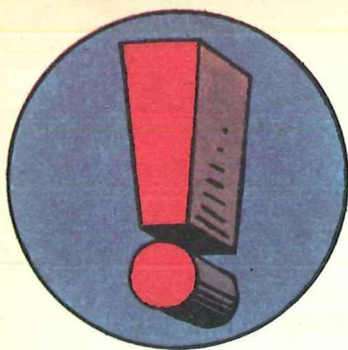
Kati:
Miért?

Csaba:
Mert leszedik előle!

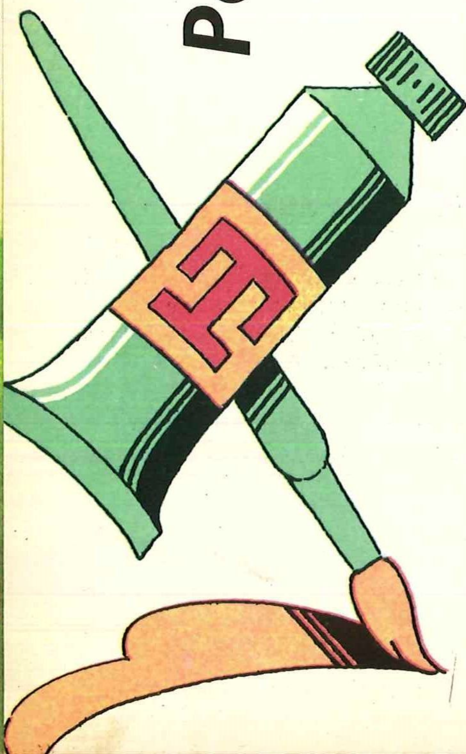
Laci:
Csabának megint igaza van. Tüskevár őrs, sorakozó! Indulunk. Egy, kettő, há-rom! *(A Tüskevár őrs körbefordul és kimasírozik)*

Kara György rajza

Pályázatunkra érkezett

Boskovits Sára 4/B Budapest, Érdi úti ált. iskola

Horváth Sz. Krisztina 3/B Esztergom, Révész Béla Úttörőház

Szutor Timea 3. oszt. Debrecen, Lilla téri ált. iskola

Lukács Tibor 3. oszt. Kazincbarcika, Május 1. úti ált. iskola

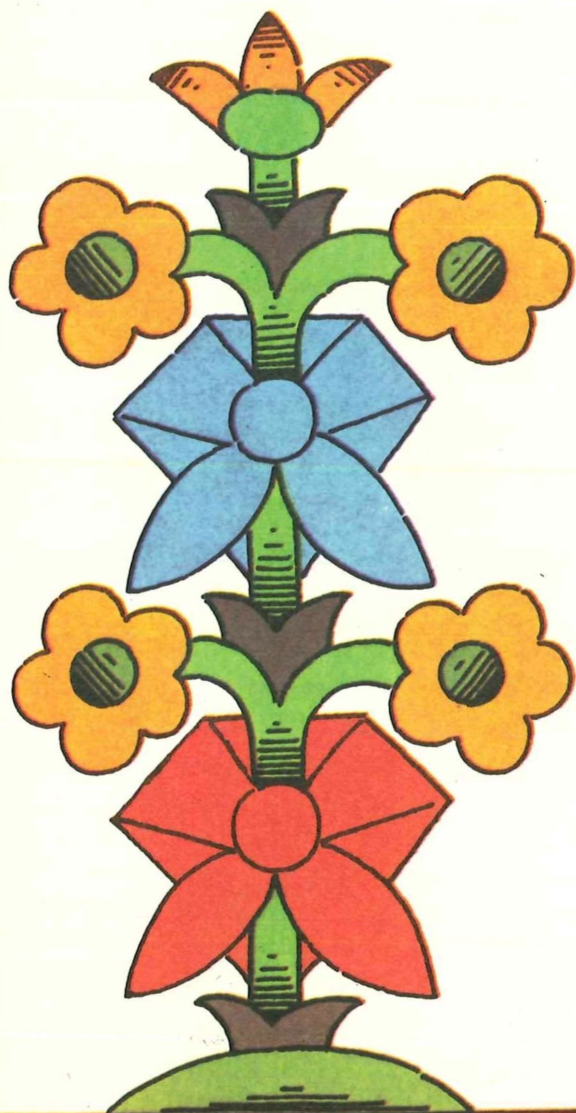
„G”, a Válogatós Vőlegény és a többiek

Még nem volt foga az időnek, amikor egy tiszta reggel beállítottunk a Csolnok-Rákóczi-telepi Általános Iskolába. A frissen tatarozott, földszintes épület vidám vonalként tűnt elő a település házainak apró pontjai közül. Tőle egy kőhajításnyira Csolnok hallgatott — nem csoda, hiszen délelőtt mindenki a dolga után jár — Csolnoktól nem messze pedig a dorogi bányavidék nyüzsgött, pöfékelt, amint az szokása.

Gondoltuk, meglepetést szerzünk a Rákóczi-telepi gyerekeknek. Azért nekik, mert az ő iskolájukban a legkisebbek is tanulnak németül. Kitűnően elbeszélgethetnek tehát vendégünkkel, Karl Heinz Semmelmannal, a Német Demokratikus Köztársaságban megjelenő ABC-Zeitung főszerkesztőjével. A gyerekek meg is hatódtak annak rendje és módja szerint, mégis minket ért a nagyobb meglepetés. Nem mintha a Rákóczi-telepi kisdobosok és úttörők valami különös dolgot eszeltek volna ki nekünk. Ellenkezőleg. Csupán természetes kedvességüket adták, s minden megnyilvánulásukból kitetszett, hogy Rákóczi-telepen a hétköznapok is színesek, gazdagok.

Hogy is volt csak? Előbb egy rövid ankéton kérdezgettek a gyerekek a Kisdobos NDK-beli testvérlapjáról. Kiderült, hogy többen ismerik az ABC-Zeitungot. Igen sokan jártak az NDK-ban, még közös, iskolai kiránduláson is. A főszerkesztő elmondta, hogy az NDK-ban a kisdobosokat Jung Pionieroknak, ifjú úttörőknek hívják. Kaptak is egy kis úttörőegyenruhás, szőke, hosszú hajú babát az ankét emlékére, és ráadásnak egy jelvényekkel tömött, kicsiny bőrtarisznyát. Az ajándékbaba tiszteletére a pajtások azonnal névadó ünnepséget rögtönöztek. Azóta az emlékbabát Mónikának hívják és tiszteletbeli kisdobos. Ruhája ugyanolyan, mint a 3200. sz. II. Rákóczi Ferenc úttörőcsapat bármelyik tagjának egyenruhája. A különbség csak annyi, hogy Mónika nem visel nyakkendőt.

Az ismerkedő beszélgetést műsor követte. Természetesen németül. Hallottunk verset a gondolat szabadságáról Kenczler János előadásában. A verset János édesapja írta. Játékot láttunk Csipke Rózsika felébresztéséről, a válogatós vő-

EGYÜTT-

legényről, de még a buta lányról, a „Dumme Liesl"-ről is. László Kati, Szívós Attila, Meixner Éva, Kreisz Béla s az egész piros- és kéknyakkendős társaság dalolt, játszott és szavalt, hol kiderülő, hol elkomolyodó ábrázattal, mindig, ahogyan az ének, a mondóka, a vers, a közmondás kívánta.

A műsort ismét beszélgetés követte. Megtudtuk például, hogy Gassen Marika nyakkendőjén a nagy „G" nem nevének kezdőbetűje, hanem a Gézengúz Őrshöz tartozás jele. Ő volt egyébként a megyi úttörőparlament küldöttje, aki a pilismaróti úttörőtáborral kapcsolatos tervekről beszélt. Elmondta, hogy a megye úttörőcsapatai társadalmi munkát ajánlottak fel. A csapatparlamenten is kitett magáért. Példásan közvetítette a pajtások véleményét: beszámolt arról, milyen teendők várnak a pajtásokra az úttörőszobában. Elmondta, hogy a szaktantermek védnökei ezután pajtásai lesznek, és társai nevében a sportpálya füvesítését is felajánlotta társadalmi munkában. Kérte az iskolatejet pajtásainak. Ez volt az a kérés, ami a leghamarabb teljesült — mondták többen is.

Ahogy ott ültünk, kisdobosok, úttörők, gyerekek, felnőttek, németajkúak, magyar anyanyelvűek, az egymásnak szánt mondanivaló bőségével küszködve, arra kellett gondolnom, milyen tömör és találó az úttörőmozgalom felhívása: Együtt-egymásért! És a felnőttek is: bányász — tanár — népművelő — csapatvezető — iskolaigazgató, mind azért gyűltek össze azon a délelőttön, hogy a többieknek szerezzenek maradandó élményt. És akkor beszélgetés közben azokat is megidézték, akikkel aznap nem találkoztunk, de az iskola, az úttörőcsapat ugyanúgy számít rájuk, mint a jelenlevőkre: a Mosonmagyaróvári Fémszerelvényáru Gyár Petőfi brigádjára, a Sárisápi TSZ Galvánüzemének Széchenyi szocialista brigádjára és a Dorogi gépgyár szocialista brigádjára. De a három gyár, illetve üzem párt- és KISZ-szervezetével is kitűnő az iskolások kapcsolata. Valamennyien tudják, mit jelent együtt, egymásért élni, dolgozni, sőt tanulni, játszani is. Naponta ezt teszik.

Az iskolában, a boltban, a gyárban, de még a családban sem csodálkoznak a gyerekek, ha idegen szót hallanak. Csolnok lakóinak többsége németajkú. A gyerekek érzik és vallják, hogy a szó lényege nem a hangzásában rejlik, hanem a jelentésében, és az énekek üzenete sem csak a mindig változó dallam, hanem a bennük közösen felfedezhető jókedv vagy szomorúság.

A Csolnok-Rákóczi-telepi kisdobosok már úgy nőnek fel, hogy számukra természetes: megismerkednek a velük egy közösségben élők nyelvével. Az elsősök is hetente két németórán vesznek részt. És az is természetes, hogy akik közös céljainkért élnek, dolgoznak, nem idegenek, bármilyen nyelven szólalnak is meg. Sőt, minél inkább őrzik nemzetiségi nyelvüket, szokásaikat, annál értékesebbek társadalmunknak.

Józsa Teréz

PAJTÁSOK!
Ez az
Együtt-egymásért
mozgalom jelvénye.
Rajzoljátok le
őrsi és rajnaplótokba,
és díszítsétek vele
faliújságotokat!

EGYMÁSÉRT!

Zsírpecsét az ellenőrzőn

Hárman álltak fel mindig. Olgi néni tapsolt ilyenkor, vékony hangján hangos-haragosan szidta meg őket: a nagyobbik Krizsánt, Szilágyi Marcit és Radics Marit. Megint nem írtak leckét. Megint otthon hagyták az ellenőrzőt. Megint elkéstek az iskolából. Megint visszabeszéltek a hetesnek.

Mindig csak ők hárman.

A lányok folyton arról sipítoztak, hogy meg kellene szabadulni tőlük.

Nekem más volt a véleményem. Krizsán egyszer nekem adta a zsíroskenyere felét, Szilágyi Marci megtanított sakkozni, Radics Mari pedig — jól emlékszem — egyszer megvédett egy verekedős hatodikostól.

— Csakazértis! — mondtam egy este, és nagy elhatározással rápottyantottam a szalámimat a számolásfüzetre. A papír szemlátomást jóízűen itta be az olvadt zsírt, érdekes kerek meg tojásdad hólyagok formálódtak a a lapon, már csak a golyóstoll kellett hozzá, hogy cseresznyét, pávát rajzoljak belőlük. Igen szép munka volt. Vártam a másnapot. Olgi néni azonban újra csak a hármakat emlegette.

— Krizsán, Szilágyi, Radics! Messziről megismerni a ti füzeteteket, csak a ti hármotoké ilyen szamárfüles, malacpacás.

— Malacpacás, hihihi — csattant fel az osztály. Mikor elült a hahota, Olgi néni odajött hozzám, megsimogatta a fejem:

— Jancsika, mondd meg nagymamádnak, hogy este kösse át a füzetedet. Mire apukád hazaérkezik a kiküldetésből, újra szép tiszta legyen.

Megmérgesedtem. Ez nem igazság! Az én pacámért legalább olyan szidás jár, mint a Krizsánnak!

Alig vártam a delet, amikor a második á szépen felsorakozik a folyosón, elmondja, hogy joónapoót kiivánuunk! s neki az iskola kapujának! Hátamra csaptam táskámat és útnak eredtem. Ahogy ballagok, utolér Krizsán.

— Hová, hová Vitéz Jancsi?

— Megyek szerencsét próbálni!

— Vigyél magaddal! — kérlelt.

— Mit tudsz?

— Elgörgetem a hegyeket az útból. Megmutassam az erőmet? — s kabátját ledobva két markát az iskola falának támasztotta.

— Nem, nem Krizsán Pista! Inkább elhiszem, hagyjuk most az iskolát. Gyere velem! — Egymás kezébe csaptunk, s most már együtt mentünk a havas úton. Akkor utolért a Szilágyi Marci.

— Hát ti hová mentek?

— Megyünk hetedhét ország ellen!

— Vigyetek magatokkal!

— Mit tudsz?

— Két kezemmel szétszedek mindenféle szerkezetet. Add ide az órádat, megmutatom.

— Inkább elhiszem. Gyere velem! — Mentünk, mendegéltünk. Hát nem a Radics Mari szalad utánunk?

— Hová mentek ebben a nagy hófúvásban?

— Világgá.

— Vigyetek magatokkal!

— Mit tudsz, mihez értesz?

— Énekelni tudok. Hangomra megszelídülnek a vadállatok is.

— Az jó, gyere velünk. — S mentünk négyen tovább hetedhét ország ellen.

Három nap járásnyit mehettünk, amikor a hétfejű sárkány utunkat állta.

— Már vártalak benneteket — lihegte tüzes torkából. — Rabságba vetettem az egész második á-t, csak ti hiányoztok — rikoltozta. — Mars be a tömlöcbe, annak is a fenekére, ott van rabságban Olgi nénitek is. Mind az én foglyaim vagytok!

Fel sem ocsúdtunk, sötét tömlöc mélyére kerültünk, zár kattant, két morgó medve állt őrnek a rács elé, s a biztonság kedvéért egy nagy kősziklát is hengerítettek a vasajtó elé. Olgi néni rémüldözött.

— Jaj, fiacskáim, most mi lesz velünk?

— Egy cseppet se féljen, öreganyám — mondtam neki, s intettem pajtásaimnak. Marcinak se kellett kétszer mondani, odaugrott az ajtóhoz, és a zsebéből előrántott szöggel kettőt csavarintott, s máris nyitva volt az ajtó. Krizsán Pistán volt a sor, vállát a kősziklának vetette, félrelökte. Mari szép dalára álomba szenderültek a medvék. Szabad volt az út! Csak a sárkány volt még hátra. Kirántottam a kardomat, lekaszaboltam mind a hét fejét.

Bekiáltottunk a barlangba:

— Szabadok vagytok!

„Az osztály és a magam kiszabadításáért végzett munkájáért a tanulót dicséretben részesítem" — írta másnap Olgi néni négy zsírfoltos, szamárfüles, mindig otthonfelejtett ellenőrő könyvbe.

Vitéz Jancsi mesebeli kisdobos

Szia, Paprika! Segíts! Két napja nálunk lakik az unokatestvérem, Balázs. 3 éves. Kedves kölyök, csak egy baja van: délután mindig rájön a vadulás.

Megőrülök tőle. Mit csináljak? Azonnal írj! Coffi

Szia, Coffi! Itt van 3 jótanács, mint a mesében:

1. tanács:

Költözz el otthonról, és Balázst hagyd ott.

2. tanács:
Küldd haza Balázst sürgősen egy taxin.

3. tanács:

Táncolj és énekelj neki egész délután.

Szeretettel üdvözöl legjobb barátod: Paprika

Nem vagy a barátom! Nem érted, hogy bajban vagyok? Balázs anyukája egy hónapra elutazott. Hülye vagy és nem is írok neked többé soha! !!!!!!!!!!!!!!! Egy haragos Coffi!

Coffi, ne haragudj! Azt hittem, viccelsz. Itt egy igazi tanács: vidd el Balázst minden nap a kiserdőbe. Fussatok, másszatok, hemperegjetek! Utána nyugodtan eljátszik majd otthon. Küldök neki egy összerakós játékot is! P.

Kedves P.! Köszönöm a tanácsot meg a csomagot. Balázs megszelídült. Én is. Coffi

Marék Veronika munkája

Józsa Teréz: KEZELÉS

Hát te mért bőgsz? — fékezett Balázs a kis Péter előtt, akit bölcsis kora óta ismert, mivel egy utcában laktak. Tornacipője nyomot hagyott az iskolai sportpálya salakján. Nyugodtan, kíváncsian nézte a kisfiút, pedig tudta, ha nem rohan tovább, új fogót számolnak ki, ő meg ebben a szünetben búcsút mondhat a játéknak.

— Mert csúfolnak — szipogta Péter.

— Mért csúfolnak?

— Mert bőgök.

Balázs nem nevetett. Leguggolt a fiúhoz, bár ez tulajdonképpen felesleges volt, mert ha egy kissé lehajol, már kényelmesen szembenézhettek volna egymással. De ő guggolt, és komoly ábrázatát egészen felemelve megkérdezte:

— Eljössz hozzám délután? Játszhatnánk egy jót.

— Ha elengednek — eresztette le öklét a gyerek, amivel addig szorgalmasan dörzsölte a szemét.

Péter háromkor csöngetett. Balázs megmutatta a játékait, és udvariasan megkérdezte:

— Melyikkel játsszunk?

Előbb vonatoztak — a síneket építőkockából építették meg — azután társasjátékozni kezdtek. Mikor Péter harmadszor is 1-et dobott, elpityeredett. Már éppen belekezdett a szeme gyúrogatásába, amikor megérkezett Balázs édesanyja.

— Jaj, gyerekek — kukkantott be a szobába, majd szatyraival a konyha felé sietett —, elfelejtettem kenyeret felhozni. Leszaladnátok érte?

— Hogyne szaladnánk! — ajánlotta Péter. Balázs pedig szó nélkül leakasztotta a kabátjaikat.

Alig érkeztek a boltba, éjszakai sötétség borult föléjük. Az ég megdördült, és máris felhőszakadás mosta az utcákat. A két gyerek álldogált, toporgott az ajtóban. Balázs hóna alatt a kenyér.

— Üljünk le, mert buborékot vet a földön az eső, és ez azt jelenti, nem áll el egyhamar — mondta Balázs.

— Jó.

Péter indult visszafelé, és arrébb tolta az alacsony állványon sorakozó kosarakat, hogy magának és pajtásának helyet szorítson.

A párás hűvösség időről időre végigsiklott az arcukon, amint az eső elől bemenekülők rájuk nyitották az ajtót, de a két fiú nem érezte. Beszélgettek. A bőgésről, Péter tanító nénijéről, a kishúgáról, és még sok fontos dologról, mígnem Balázs különös vallomásba fogott.

— Képzeld, nemrég, vagyis tavaly beteg voltam. Elég furcsa betegségem volt, mert nem éreztem semmi fájdalmat. Pedig hallottam, hogy a szakkörvezető néni odasúgta egy vendégnek, aki eljött megnézni, mit csinálunk: nehezen kezelhető gyerek. Biztos, hogy rólam mondta, mert a vendég néni rám nézett, aztán komolyan bólintott. Mint a doktor bácsi, anyura, mielőtt kivették a mandulámat. Nem tudtam, mi a bajom, amit kezelni kell. A szakkörvezető nénit nem mertem megkérdezni, otthon pedig igazán felesleges lett volna kíváncsiskodnom. Mert anya akkoriban többször mondta, hogy én vagyok a legbutább gyerek a világon. Kérdésemre megint csak azt mondta volna. Különben is gyáva voltam. Féltem anya mérges tekintetétől, amivel folyton vizsgálgatott, mit kell már megint megvarrnia rajtam. Apám némaságától, mert sohasem tudtam kiszámítani, melyik pillanatban lesz dühös rám. Féltem a sötéttől, a villámlástól, a kutyáktól, és utáltam a nálam ügyesebb és okosabb gyerekeket. Még szerencse, hogy elmúlt.

Balázs sóhajtott egyet, majd Péterre nevetett és folytatta:

— Gyávaságomat, persze, titkoltam. Beszéltem mindenfélét, jó hangosan, gorombán, hogy osztálytársaim lássák, micsoda hatalmas erő lakik bennem, mint a tévé gengsztereiben, de nem hittek nekem.

— Csúfoltak is?

— Nem, de láttam, hogy nevetnek rajtam. Akkor abbahagytam a küszködést. Olyan szomorú voltam, hogy attól már se félni, se irigykedni, de még bőgni sem tudtam. Aztán nagy bánatomban egyszercsak eszembe jutott valami: mi lenne, ha Rózsi nénihez, a szakkörvezető nénihez járnék kezelésre? Mert ugye, ő mondta,

hogy kezelhető vagyok. Könnyen-e, vagy nehezen, ez most igazán nem számít. És attól kezdve tényleg úgy jártam a bábszakkörre, az úttörőházba, mint a nagymama az SZTK-ba, rövidhullámra. Pontosan, és hűségesen. És, ha hiszed, ha nem, néhány szakköri foglalkozás után magam is megkönnyebbültem. Valahogy kiment a fejemből, hogy buta vagyok. Egyszer pedig nagyon meglepődtem: Rózsika néni azt javasolta a többieknek, hogy én legyek a bábfelelős. És ami meg még ennél is különösebb, a többiek elfogadtak.

Balázs szünetet tartott. Barátja arcáról le is olvashatta a hatást.

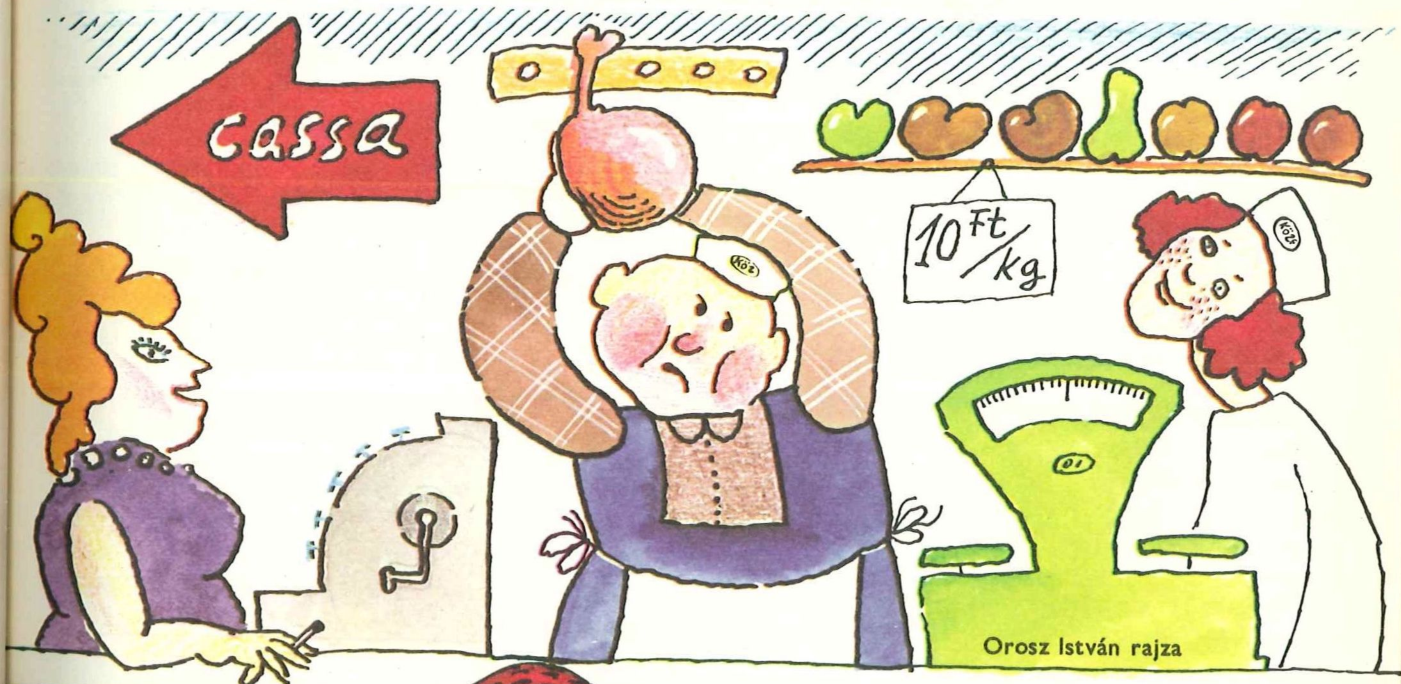
— Azóta én vigyázok a bábokra, pedig amikor megtettek felelősnek, csak másodikos voltam, és a szakkörbe negyedikesek is jártak. Szerettem Rózsika nénit. Nemcsak azért, mert megengedi, hogy néha megsimogassam a kezét. Nem zavar el, hogy ne hízelegjek, mint valami macska. Rózsi néni szeret mosolyogni, és velem sem kiabál. Azelőtt sem kiabált, pedig sokszor eltévesztettem a szöveget, amikor báboztunk. Sőt megdicsért. Azt mondta, él a bábom. Még hogy él a ceruza báb, a fakanál báb és a sok papírbáb...

Balázs kicsit fészkelődött, Péter azonban meg se moccant. Figyelt.

— Rózsi néni egyáltalán nem ideges. Egy nap azon kaptam magam, hogy nem haragszom a többiekre, amiért mindig tudják, mikor következnek, és mit kell mondaniuk. Ellenkezőleg. Szurkolok, hogy minden jól sikerüljön, ha bemutatkozunk a közönségnek. Olyan jó hallgatni a bábfal mögül az óvodások morajlását, kiabálását, tapsát. Tulajdonképpen nagyon aranyosak a kicsik. Büszke vagyok, mert a nagy izgalmak után mindig sikerül épségben megőriznem a bábokat. Már az idén is négyszer szerepeltünk. Rózsika néni legutóbb a szövegmondásomat is megdicsérte. Egy hétig jókedvem volt egyfolytában, otthon is szót fogadtam. Anyukám meg is kérdezett, nem vagyok-e véletlenül kicserélve, apukám meg örült, hogy kezd végre benőni a fejem lágya. Mostanában már nem emlékszik senki, milyen voltam régebben. Csak én emlékszem pontosan. De, tudod, nem egészen értem, mi történt velem. Nyilván a félelem is betegség, és már meggyógyultam. Elhiszed, hogy a bőgés is betegség? Gyógyulj ki, ha nem akarod, hogy csúfoljanak. Ajánlanám doktornak Rózsika nénit, de nem biztos, hogy neked éppen ő használna. Meg kéne keresned az...

— Elfáradtak az urak? — hajolt föléjük egy középkorú férfi.

Péter megsértődött, és már-már elbőgte magát, de látta, hogy barátja mosolyog.

— Inkább a kenyeret féltjük — mondta Balázs.

— Jól van, jól van, csak azért szólok, mert már rég elállt az eső.

Péternek egyenesen haza kellett mennie, mert hat óra is elmúlt. A kapuban váltak el.

— Holnap is eljössz? — kérdezte Balázs.

— Társasjátékozni?

— Igen, ha nem bőgsz megint.

— Én?! — tetette a csodálkozást Péter. — Ugyan, mért bőgnék? És különben is, holnap én nyerek.

Dobra verjük

Rajzpályázatunkról. 3 X! címmel szeptemberben meghirdetett pályázatunk rajzai számtalan meglepetést szereztek szerkesztőségünknek. Szó szerint értendő! A beérkezett pályamunkáknak ugyanis se szeri se száma. A meglepő mégis az volt, hogy igen sok kiváló rajzoló pajtással ismerkedhettünk meg. Ezért is nem állapítottunk meg helyezési sorrendet, hanem a rajzok legjobbjait folyamatosan megjelentetjük a Kisdobosban.

Fakanalas bábfigurák. A „szegény legény" és a „gazdag leány" fejét ragasszátok a fakanál domború oldalára. Az összehajtott kalap és a lány főkötője csücskeit ragasszátok össze. Ha ezek helyett koronát rajzoltok, máris királyfi vagy királylány lesz belőlük. A fehér kör nyakkivágása után a ruhát alulról húzzátok fel a fakanál nyelére. A mintarajzon kék szoknyát láttok. Ez nem más, mint színes szalvéta- vagy krepp-papírból a kötény alá húzott „szoknya". Ez takarja el a fakanalat fogó gyerek kezét.

Mi lenne, ha a mellékletben látható bábokhoz hasonlóan magatok is készítenétek néhány figurát? Nem is akárkiket, hanem olyan szereplőket, amelyekkel el lehet játszani az Előbb a tánc, azután a lakoma című népmese bábjáték-változatát. Próbáljátok meg, aztán nekünk is számoljatok be, levélben, hogyan sikerült. De el ne felejtsétek a bábokon kívül a bábjátékot is elkészíteni előbb! Aztán már jöhet is a farsangi vidámságot varázsoló előadás.

Cucc-totó. Mi a cucc-totó? Én is ezt kérdeztem. Egy őrsi naplóban rábukkantam a magyarázatra. A nagykanizsai 5005. Komját Aladár Úttörőcsapat Labda őrse töltötte ki a különös totót. Felsorakoztattak egy sereg tárgyat, s a játékosoknak totózniuk kellett, melyiket vigyék magukkal egy, két- vagy háromnapos kirándulásra. Cél: bármilyen szeszélyes az időjárás, ne fázzanak meg kirándulás közben, és mégse kelljen magukkal cipelniük a fél ruhásszekrényt. Állítsatok össze ti is őrsvezetőtök, rajzvezetőtök segítségével cucc-totót. A szelvényeket gyűjtsétek össze, és a nyertes szelvényt okulásul tegyétek ki a faliújságra!

Örökké nyitva. Jászfelsőszentgyörgy határában, a községet szegélyező erdőben tábor épült faházakkal, játszótérrel, minden kényelemmel még a nyár elején. Az építéshez a szülők, a Hűtőgépgyár KISZ-alapszervezete, a helyőrség KISZ-esei 300 ezer forint értékű társadalmi munkát adtak. A berendezésben az MHSZ, a Munkásőrség és az erdőgazdaság segített. A község kisdobosai és úttörői úgy megszerették táborukat, hogy szülőik, nevelőik kíséretében az őszi, téli hónapokban is gyakran töltik ott a hét végét. A nagy siker örömére nemrég, újabb társadalmi munkával, erdei tornapályát építettek, tornaszerekkel, természetes akadályokkal.

Kedves Szolnok megyei pajtások: ha már kellőképpen felébresztettük kíváncsiságotokat, javasoljuk, forduljatok a jászfelsőszentgyörgyiekhez. Ők ugyanis úgy tervezik, hogy kapcsolatba lépnek a megye több úttörőcsapatával, és cseretáborozásokat is szerveznek.

Almaklubok. November: fogászati hónap. Ennek örömére a Fővárosi Egészségnevelési Központ almaklub-hálózatot szervezett a kisiskolásoknak. Úgy gondolták, hogy a klubokban a kisdoboskorú gyerekek megtanulják a fogápolást, és megbarátkoznak a fogorvossal. Miért éppen almaklubban? Annak a néhány pajtásnak, aki még nem tudja, eláruljuk: a rendszeres almaevés megóvja a fogakat a romlástól.

Fővárosi és nem fővárosi kisdobosok! Legfőbb ideje, hogy ti is alakítsatok almaklubot. Helyiség biztosan akad valahol, az úttörőházban, az iskolában vagy művelődési otthonban. A szemléltetőeszközök pedig könnyen szállíthatók: egyikőtök sem felejtheti otthon, hiszen minden valamire való zsebben elfér egy alma. Ha szorgalmas almaevők lesztek, a fogatokon látszik majd meg a klub-mozgalom hatása, még ha elmarad is a bohócparádé, vagy a filmvetítéssel egybekötött fogorvosi magyarázat. Ez tette emlékezetessé az almaklub-mozgalom megnyitását. Tanácsunk: a napi étkezések után bekebelezésre szánt almátokat legalább az almaklubban ne mártogassátok cukorba vagy mézbe.

Pártay Márta

Hó érlelő

Kopp, kopp, kopp,
veri az eső
az ablakot.

Szél, szél, szél,
szobámba hívatlan
mért jöttél?

Dér, dér, dér,
fejemre zúzmarát
hintettél.

Ág, ág, ág,
felvette csillogó
gyöngysorát.

Tél, tél, tél,
mindent a hó alá
temettél.

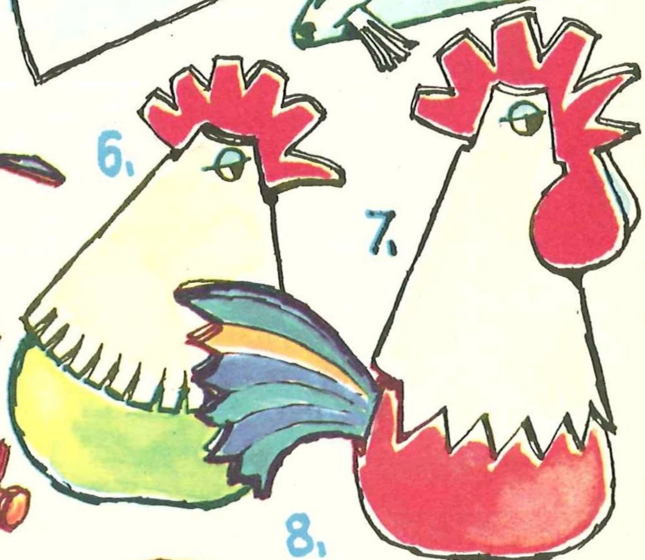
Ferkai Loránt:
ZÖLDSÉGORSZÁG

Lakóit — amelyekkel nagyszerűen eljátszogathatsz — zöldségfélékből, gyümölcsökből állítsd össze. Pálcikák, ágak, rajzlap és más otthon található apróság kell még hozzá, meg egy kés a vagdosáshoz, faragáshoz, hegyes olló a lábak-kezek előfúrásához. Hosszú sárgarépából lesz a csupanyak zsiráf (1.), fejét kartonból vágd és hasítékba szorítsd, miután filctollal szemet, orrot rajzoltál neki. Répa Rudi sincs másból (2.), talpa egy nagyobb répából vágott korong, hogy biztosan álljon. Szarvas Szilárd (3.) fehérrépából csinosabb, feje a répa hegyesebbik végéből van. Agancsához gondosan keress szépen elágazó gallyacskákat.

Egér Ernő orra-feje papírból vágott körlap harmadrésze (4.); jókora füleket nyírj belé, majd csavard a körcikket tölcsér formájúra (5.) és ragaszd kúppá. A test retek, ha találsz ilyenkor a piacon valamifélét. Tyúk Matild (6.) és Kakas Kázmér (7.) szintén papírtölcsérből, almából, körtéből, burgonyából készülnek, taréjuk külön beerősített kartondarab, kellőképpen kivagdosva. Krokó Klotild szemmel láthatóan sárgarépa. Pingvin Piri és csibéje (9.) fekete retek, itt-ott meghámozva. A nyuszi (10.): almák és fügék pálcikára tűzve, + iratkapocs orrocska és üvegfejű gombostű szemecskék. Járműveket — kocsit, autót, hajót stb. — szintén a kamrában találtakból csinálhatsz Zöldségország lakói részére!

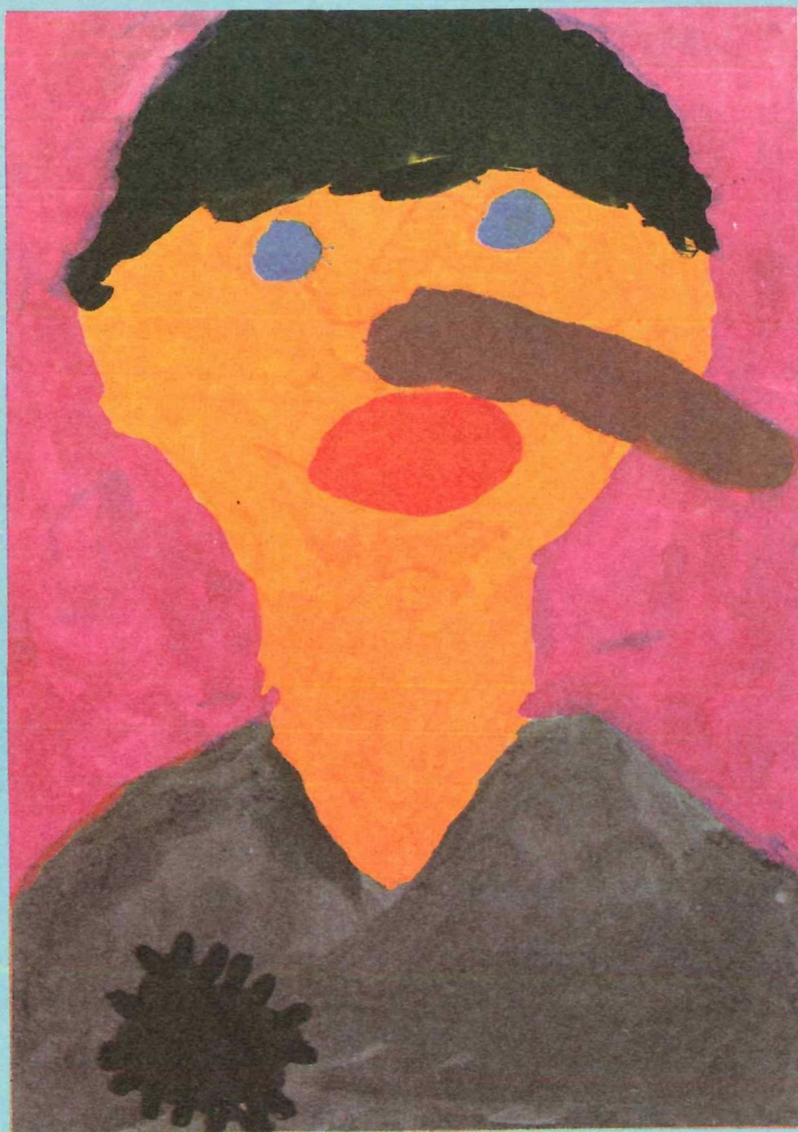

Varga Gyula 4. oszt. Debrecen, Lilla téri ált. iskola

Postafiók 100

Legkedvesebb levelem februárban. „Kedves Űr Kata! Szeretnék beszámolni kisdobos életünkről, vagyis oktabrista életünkről, mert nálunk így hívják. Ti kék nyakkendőt viseltek, mi pirosat, Vlagyimir Iljics ifjúkori fényképével. A mi osztályunkat tudós osztálynak hívják, mert nagyon szeretünk olvasni tudományos könyveket. „Rendkívüli osztálynak" is hívnak, mert sokat hangoskodunk, rendetlenkedünk. Kézilabda mérkőzés után majdnem mindig összeveszünk, igaz, hamarosan kibékülünk. Sokat segítünk a kolhoznak a betakarításban, gyümölcsszüretben. Munkaszombaton mindenki kitakarítja a saját osztályát. Ünnepélyek alkalmával szerepelünk. Táncoltunk már magyar táncot, és szeretjük a magyar táncdalokat. A mi védelmünk alatt áll az első osztály, délben mi szolgáljuk fel nekik az ebédet. Sok barátom van, leginkább kerékpározunk. Ilyenkor sok gumi kipukkan. Szeretünk az erdőbe járni, gombászni, fára mászni. A múltkor le is estem. De már kutya bajom sincs! Szeretettel üdvözöl: **Megela Katalin** 295500 Uzlovoje, Május 1 út, Kárpátalja, Szovjetunió."

Bemutatom a galgamácsai kisdobosokat, méghozzá a 4. osztályt az „Indián" és a „Lufi" őrs tagjait. Már novemberben megismertem őket egy kicsit, hisz levelük akkor a „legkedvesebb" volt számomra. Annyira, hogy el is mentem és meglátogattam őket. Igazán jól tettem! Útközben úgy ömlött az eső, hogy majdnem az autó fölé is esernyőt tartottam. De a galgamácsai iskolában minden gyerek ragyogott: kívülről-belülről. A saját képemmel fogadtak, lerajzolták mindannyian, milyennek képzelnek. Sokfélének! Garai Gábor például robotembernek, fejemen két szarvacskával, az antennával. Tóth Anna rajza ugyanígy ábrázol, csak szép rózsás az arcom, és hosszú szempillám van. Kelemen Mihály a legjobb megoldást választotta: lerajzolta az űrhajót, benne az én fejem alig látszik. Közelebbről tehát lehetek akármilyen! Őt így legalább nem érte meglepetés. Vidám zeneszóval fogadtak. Rajvezetőjük — a tanító bácsi — remekül gitározik, ők meg úgy énekeltek, hogy a jókedv majd szétvetette a falakat. Rengeteget meséltek magukról. Főzőversenyen bográcsot nyertek, az iskola építéséhez téglát hordtak.

Vankó Mónika szívesen foglalkozik az elsősökkel, Kiss Tünde vetélkedőket szervez az őrs számára. Zsigri László megrajzolta a környék „veszélytérképét". Hasznos dolog az, segít a balesetek elkerülésében. Egy kedves nagymama lakodalmas kalácsot sütött nekünk. Én még annyi mazsolát nem láttam egy kalácsban sem! Kólát ittunk, énekeltünk. Búcsúzóul gyönyörű kis hímzett kendőt kaptam. Nagy örömömre megismertem Dudás Juló nénit, a híres népművészt, kisdobos-barátaim barátját. Várom a viszontlátást, remélem összebarátkoznak a budapesti kisdobosokkal!

Levélvárta. Nagyon szeretne levelet kapni Szlatnek Rozália 4. osztályos kisdobos (7342 Mágocs, Széchenyi u. 32.). Annyira, hogy „Katalinnak" szólít engem, talán azt gondolja, így komolyabban intézem a dolgot, mint a Kata. Nagyon szívesen segítenék levelezőpajtást találni annak a harmadikos kisdobosnak, aki izgalmában viszont elfelejtette megírni a nevét. Címe: 6041 Kerekegyháza, Rózsa Ferenc u. 3/b. (Akinek kedve van, így is megpróbálhatja a levélírást, biztosan sikerül!) Bazsó Anica úttörő, másodikos kisdobosok őrsvezetője. Magyarul tudó külföldi pajtást keres őrse számára. „Levelemet megerősítem még tizenöt színes-tintás aláírással" — ígéri, és meg is teszi. Ajánlom neki a „legkedvesebb levelem" íróját, névrokonomat — Megela Katalint.

Űr Kata

Rejtvényiskola

BETŰREJTVÉNYEK

Múlt számunkban a képrejtvényekkel foglalkoztunk. Most nézzük meg, hogyan lehet rejtvényt készíteni betűkből. Sok szót felbonthatunk olyan részekre, amelyek helyett egy betűt írhatunk, de kimondva a szó részét kapjuk. Ha leírom ezt (1.), akkor így olvashatom: ká-vé, azaz megfejtése KÁVÉ. Hasonló ez is (2.), megfejtése: KELEMEN. Ez a legegyszerűbb betűrejtvény, ahol a leírt betűket a „kimondott" betűkkel alakítjuk szóvá. Ilyen ez is (3.), megfejtése: KERTÉSZ. Néha a megfejtés nem egyértelmű. (4.) Megfejtése lehet VERS, de lehet VERES is, vagy (5.) olvasható VER-nek és VÉR-nek is.

Néha baj van az ékezetekkel, de már a képrejtvényeknél láttuk, hogyan jelöljük, ha el kell hagyni őket. A (6.) elolvasva RENDÉZ lenne, a vesszőt elhagyjuk, így lesz RENDEZ.

Ha két betűt egymás fölé teszünk, nagyon sokféleképpen olvashatjuk. Értelmezhetjük úgy, hogy az egyik betűt a márikRA tettük. (7.) = ARAB. (8.) lehet ARAD, de lehet DARA is. (9.) = BÉRES, (10.) = TEREM, (11.) = TEREBÉLYES.

Úgy is értelmezhetjük a két betűt, hogy egyik a másikON van. (12.) = BÉNA, (13.) = JENŐ, (14.) = INTÉS, de olvashatjuk a betűket így is: (15.) = SZIN.

Azt is jelentheti az ilyen két betű, hogy egyiket a másik ALÁ írtuk. (16.) = KALÁCS, (17.) = TALÁNY, de jelentheti azt is, hogy egyiket a másikra RÁtettük. (18.) = ÍRÁS, (19.) = DARÁZS.

Ezekután fejtsétek meg ezeket a betűrejtvényeket: (20.), (21.), (22.), (23.), (24.).

Több azonos betű többesszámot jelenthet. (25.) = ÉKES, (26.) = BÉKA, (27.) = ESZIK. Figyelembe vehetjük a betűk számát is. (28.) = KÉTES, (29.) = NÉGYES, (30.) = KÉTSÉGES.

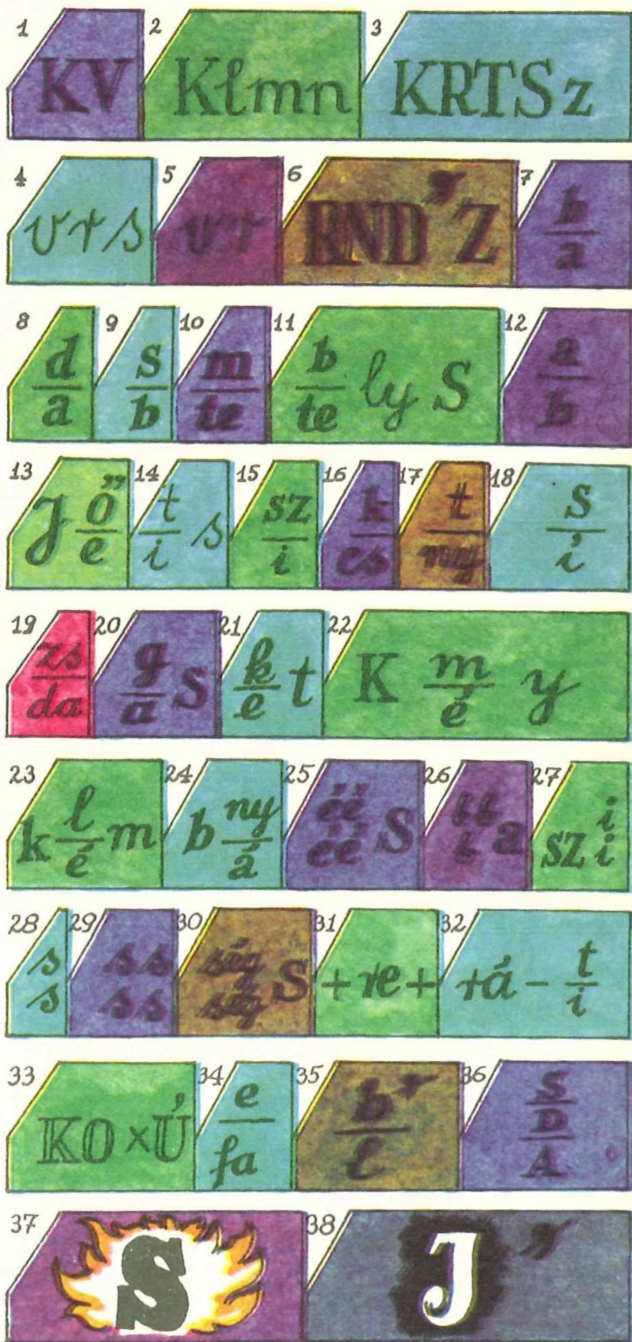
A megfordítva leírt betűt fordítva mondjuk ki. Egy fordított G betűt így olvasunk: ÉG.

Használhatjuk a számtanból ismert jeleket is. (31.) = MEGREMEG, (32.) = RÁBÓLINT, (33.) = KOSZORÚ, (34.) = EPERFA, (35.) = BEPEREL.

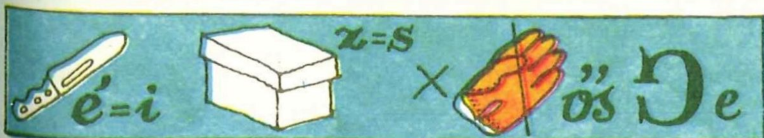
Ha ügyesek vagyunk, igen ravasz rejtvényeket is készíthetünk. Nem könnyű rájönni, hogy (37.) megfejtése: ANDRÁS.

Az ilyen ravasz rejtvényekben a betűk színe és nagysága is jelenthet valamit. Például (38.) = FEKETESÉG, (39.) = FEHÉRJE.

A betűrejtvényeket legtöbbször együtt használjuk a képrejtvényekkel. A kettő segítségével bármilyen szövegből rejtvényt készíthetünk. Pl. ezt a rejtvényt erre a szövegre készítettük: SZERETETTEL KÖSZÖNT BENNETEKET A KISDOBOS SZERKESZTŐSÉGE. (36.)

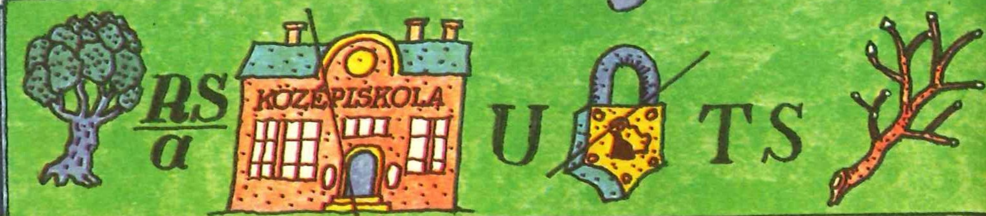

Vegyes kép- és betűrejtvényt készítsetek erre a mondatra, amellyel most elbúcsúzunk: JÓ SZÓRAKOZÁST KÍVÁNUNK. A legjobbakat tegyétek ki a faliújságra.

Februári fejtörő

Kép-rejtvény

Parkírozóhely

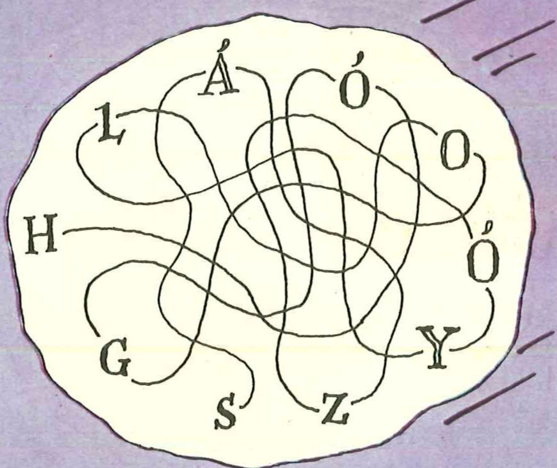
Egy parkolóhelyen 11 jármű áll, autók és motorkerékpárok vegyesen. A járműveknek összesen 30 kerekük van. Hány autó és hány motorkerékpár parkol?

Keresd a városokat

Az alábbi szövegben városneveket és faluneveket rejtettünk el. Ha ügyes vagy, tizenegyet találsz.

A török Omár omnibuszon ült a tanár mellett. A másik kocsin egy részeg edző utazott. Úgy gondolta, nem vesz prémes kabátot. Oka: jó a régi is. Eddig úgy őrizte, hogy semmi baja nem lett. Az eső megeredt, nem látok oda már.

Rakd sorba a betűket

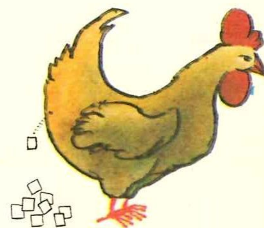
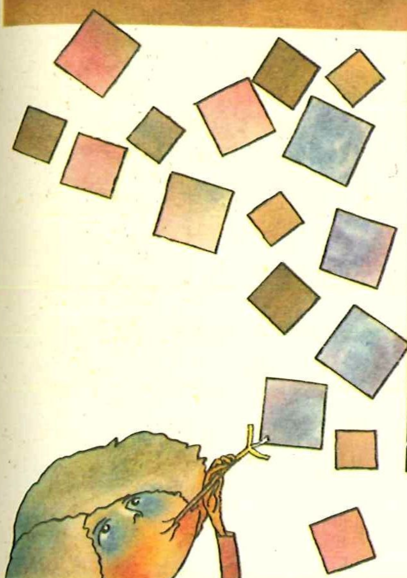
Döntsd el, hogy milyen betűből kell elindulnod és a vonalak mentén haladva menj betűtől betűig. Milyen szót kapsz eredményül?

Keresztrejtvény

Vízszintes: 1. A téli időjárásra jellemző. 11. Névelővel népi hangszer. 12. Kérdőszó (ékezethibával). 13. Felvesz fordítva. 14. Kutya. 16. Szeretne valamit. 17. Török rang. 18. Házat csinál. 20. Névelővel ételízesítő. 21. Ellentétes kötőszó. 22. Széjjel ikerszava. 24. Igevégződés. 25. Előidéz. 26. Vés. 27. Lánynév.
Függőleges: 1. Korszerű. 2. A szervezet fontos részei. 3. Szóbeszéd. 4. Fiúnév. 5. G. A. 6. Téma közepe. 7. Női becenév. 8. Tengeri állat. 9. Parancsol. 10. Kisgyermek helye. 14. Gyümölcs. 15. Ítél. 18. Kéz vége. 19. Azonos betűk. 22. Kettős hangzó. 23. Erdő eleje.
Beküldendő a vízszintes 1. és 22.

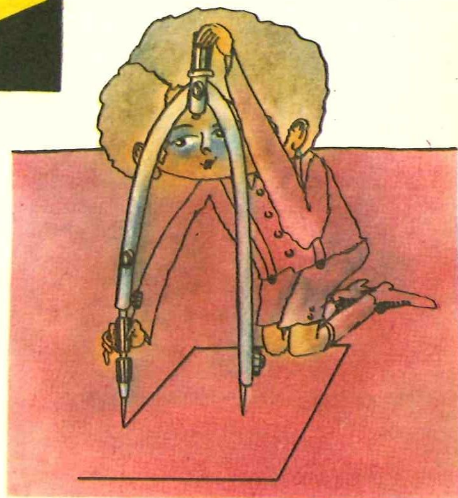
1	2	3	4	5	S	Z	6	7	8	9	10
11					■	■	12				
13				■	14	15	■	16			
17			■	18			19	■	20		
21		■	22					23	■	24	
25				■	26		■	27			

Dallos Jenő: Tréfás mértani formák.
Négyzet

kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja XXVI. évf. 2. sz.

Szerkesztő: Kelemen Sándor
Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, 1502 Budapest, Postafiók 100. Telefon: 664-373
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: Dr. Petrus György
Kiadóhivatal: 1374 Budapest VI., Révay u. 16. Telefon: 116-660. Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben
és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI) 1900 Budapest V., József nádor tér 1. Közvetlenül
vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámlára.
Megjelenik évenként tíz alkalommal.
Előfizetési díj 1 évre 40,— Ft, I. félévre 24,— Ft, II. félévre 16,— Ft, negyedéves előfizetés nincs.
Készült a Kossuth Nyomdában. 76.1180. Felelős vezető: Monori István vezérigazgató
INDEX: 25.442
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A címlap **Marschall Éva** 4/c osztályos tanuló munkája.
Budapest XI., Egri József úti Általános Iskola.

Ára: 4,— Ft

